

Sendvario istoriją į dienos šviesą traukia archeologai

Monografijos „Sendvaris“ leidėjai ir padėjėjai.

Rengiama monografija „Sendvaris“ iš serijos „Lietuvos valsčiai“ įgauna pagreitį. Šiemet Sendvario seniūnijoje buvo atliekami žvalgomieji tyrimai Aukštikių kapinyne, archeologai darbavosi Klemiškės I kaime. Praėjusią savaitę pastarieji darbai su nuotraukų paroda pristatyti vietos bendruomenei. Vilniaus universiteto lektorius Linas Tamulynas, archeologai dr. Džiugas Brazaitis ir Mindaugas Grikpėdis, taip pat žymi klimatologė Audronė Galvonaitė papasakojo apie savo indėlį domintis senuoju Sendvario valsčiumi.

Jungia jėgas ir lėšas

Šiemet gegužę žvalgomieji tyrimai vykdyti Aukštikių kapinyne (vad. D. Baltramiejūnaitė), o rugsėjo viduryje vykdyta dar viena archeologinė ekspedicija Klemiškės I kaime (vad. M. Grikpėdis). Praėjusią savaitę Jakų kaimo mokykloje mokslininkų grupė visuomenei pristatė svarbiausius buvusio Sendvario valsčiaus archeologinius objektus, jų tyrimų istoriją nuo XIX a. Plačiau pristatyta Aukštikių kapinyno tyrimų istorija, supažindinta su Vokietijos mokslininkų darbu rengiant šio kapinyno mokslinę publikaciją Berlyne. Atkreiptas dėmesys, kad Lietuvos archeologų tyrinėtų Eketės piliakalnio ir Slengių kapinyno tyrimų rezultatai iki šiol nepublikuoti, o rengiama Sendvario valsčiaus monografija yra puiki proga tai padaryti.

Klaipėdos rajono savivaldybės mero pavaduotoja Rūta Cirtautaitė seniūnei Loretai Kuprienei ir monografijos redaktorei L. Kyguolytei-Šeputei įteikė pirmąją knygą apie Gargždus – „Gargždų miesto ir parapijos istorija“. Knyga buvo išleista prieš 16 metų. „Puikiai suprantu, kaip nelengva imtis knygos leidybos. Ir mes anuokart finansavimo ieškojome patys. Vietos gyventojai, ne tik verslininkai, į seniūnijos sąskaitą šiam bendram tikslui pervesdavo ir po 10 litų“, – nelengvą leidybinį laiką prisiminė vicemerė. Linkėdama ištvėrė autoriams, ji priminė, kad Klaipėdos rajono savivaldybės taryba monografijai „Sendvaris“ skyrė 20 000 Lt.

Visgi norint pasiekti gerų rezultatų reikalingos nemažos lėšos. Monografijos redaktorė Liucija Kyguolytė-Šeputė pasidžiaugė, kad lėšų kooperavimas jau vyksta. Nors jis minimalus, tačiau vietiniai verslininkai leidinio vertę ima suprasti. Prie Aukštikių ir Klemiškės kapinynų tyrimų, kuriuos vykdė Vilniaus universitetas, prisidėjo „Vermės leidykla“, Vietos bendruomenių taryba ir Sendvario seniūnijos verslininkai: UAB „Jozita“, Mazūriškių kavinė, UAB „Darena“. Už visokeriopą pagalbą archeologai dėkingi, nes ekspedicijų biudžetas buvo mažiau nei minimalus.

Radiniams – ir 10 000 metų

Jakuose svečiavęsis archeologas dr. D. Brazaitis pristatė seniausius radinius iš Sendvario apylinkių, t. y. Paupių. Ten glūdinčiuose Bachmano dvaro laukuose yra rasti raginiai dirbiniai, kuriems daugiau nei 10 000 metų.

Archeologas M. Grikpėdis atkreipė dėmesį, kad Slengių kapinynas – klasikinio pavyzdžio laidojimo objektas, rodantis laidojimo tradicijų kaitą iš inhumacijos į kremaciją, t. y. kaip apie VIII–IX a. buvo pereinama prie mirusiųjų deginimo papročio. Šis kapinynas tyrinėtas 1972 metais ir paskutinį sykį – prieš 13 metų.

Bendradarbiaujant su Mažosios Lietuvos istorijos muziejumi (direktorius dr. Jonas Genys), buvo pristatyta gausi Sendvario apylinkėse vykdytų archeologinių kasinėjimų medžiaga, parengti standai (dizainerė – Jolanta Mažeikaitė) su tyrimų eigos ir radinių fotografijomis, žemėlapiams. Su šia medžiaga ir dabar galima susipažinti Jakų mokyklos salėje, vėliau – seniūnijoje.

Į monografijos kūrėjų renginį atvyko ir žinoma Lietuvos klimatologė dr. A. Galvonaitė. Ji yra monografijos „Sendvaris“ gamtos skyriaus klimato temos autorė. Sendvariškiams knygoje mokslininkė aprašys naujausius meteorologinius tyrinėjimus, jų išvadas, stebėjimus ir perspektyvas.

Renginio desertu tapo dr. Martyno Purvino pranešimas apie Sendvario dvarus, žmonių gyvenimus ir įdomybes. Autorius pristatė ir šiemet išleistą knygą „Mažosios Lietuvos kaimų istorinė raida“ (I knyga).

Monografija „Sendvaris“ bus leidžiama 2017 m.